

Arkeologisk avgränsande förundersökning

av fornlämningen L1937:2732 inom fastigheten Södervik 1:7,
Umeå kommun, Västerbottens län.

Västerbottens museum/ Uppdragsverksamheten
Undersökningsår 2022
Tone Hellsten 2022 Dnr 300/22

Administrativa uppgifter

Beställare

Vbm dnr 300/22

Lst dnr 431-1247-2022

Uppdragsnummer 202200655

Län Västerbottens län

Landskap Västerbotten

Kommun Umeå

Fastighet Södervik 1:7

Kartunderlag © Lantmäteriet, Geodatasamverkan

Koordinatsystem SWEREF 99 TM

Undersökning Arkeologisk förundersökning

Fältperiod 2022-06-07 samt 2022-06-09 till 2022-06-10

Projektledare Tone Hellsten

Fältpersonal Daniel Sjödahl

Rapportansvarig Tone Hellsten

Undersökt yta ca 18 m²

Höjd över havet Ca 140-145 m ö h

Registrerade lämningar L1937:2732

Fynd Bränt ben

Dokumentation Fältanteckningar, originalhandlingar, bilder samt digitalt underlag förvaras på Västerbottens museum.

VBM bildnummerserie VBM DB 911_01-37

Omslagsbild: Del av undersökningsområde 1. Foto:, Västerbottens museum

Innehållsförteckning

Sammanfattning.....	1
Inledning och syfte	1
Områdesbeskrivning	2
Metod och genomförande	2
Resultat	3
Antikvarisk bedömning	5
Utvärdering.....	7
Referenser.....	8

Bilaga 1. Rutbeskrivning

Bilaga 2. Fyndlista

Bilaga 3. Fotolista

Bilaga 4. Kontaktkarta

Sammanfattning

Med anledning av att tomter planeras att styckas av från fastigheten Södervik 1:7 har Västerbottens museum utfört en arkeologisk förundersökning i avgränsade syfte av boplatsen L1937:2732 för att fastställa om den fortsätter på södra sidan av Söderviksvägen (fig 2). 18 rutor á 1 x 1 m grävdes för hand och rensades med skärslav. I fyra av rutorna hittades skärvstenar och i en av dem hittades ett bränt ben (bilaga 2).

Inledning och syfte

Då tre tomter planeras styckas av från fastigheten Södervik 1:7 har Västerbottens museum på uppdrag av Länsstyrelsen (dnr 431-1247-2022) genomfört en förundersökning i avgränsande syfte. Fältarbetet genomfördes under våren 2022. Förundersökningen syftade till att genom meterrutor fastställa om den sedan tidigare registrerade boplatsen L1937:2732 sträcker sig in i de områden som nu planeras exploateras och i sådant fall avgränsa den.

Fig. 1. Översikt över undersökningsområdena.

Områdesbeskrivning

Södervik ligger ca 30 km norr om Umeå, vid den södra änden av sjön Täfteträsket (fig 1). Förundersökningen genomfördes inom två områden inom fastigheten Södervik 1:7, SSV om Söderviksvägen, ca 140-145 möh. På norra sidan av Söderviksvägen, på stranden, är boplatz L1937:2732 registrerad (fig. 2). När boplatzen registrerades i samband med fornminnesinventeringen 1990 iaktogs sparsamt med skärvsten, kvartsskrapor och enstaka brända ben på sandstranden (Fornsök, Inventeringsboken). Brända ben, avslag och skrapor tillvaratogs vid inventeringstillfället (Klotz 2004). Undersökningsområde ett är ca 39 x 47 m stort. Det består av gles tallskog med några björkar, samt lövsly och bärris. Område två är ca 10 x 58 m stort. Norra delen av området är ett hygge med bärris, den södra delen består av barr- och lövsly. I den västra delen av området har slingor för jordvärme grävts ner. Genomgående för båda undersökningsområdena var fin sandmark. Mellan undersökningsområdena ligger en byastuga och en tennisbana.

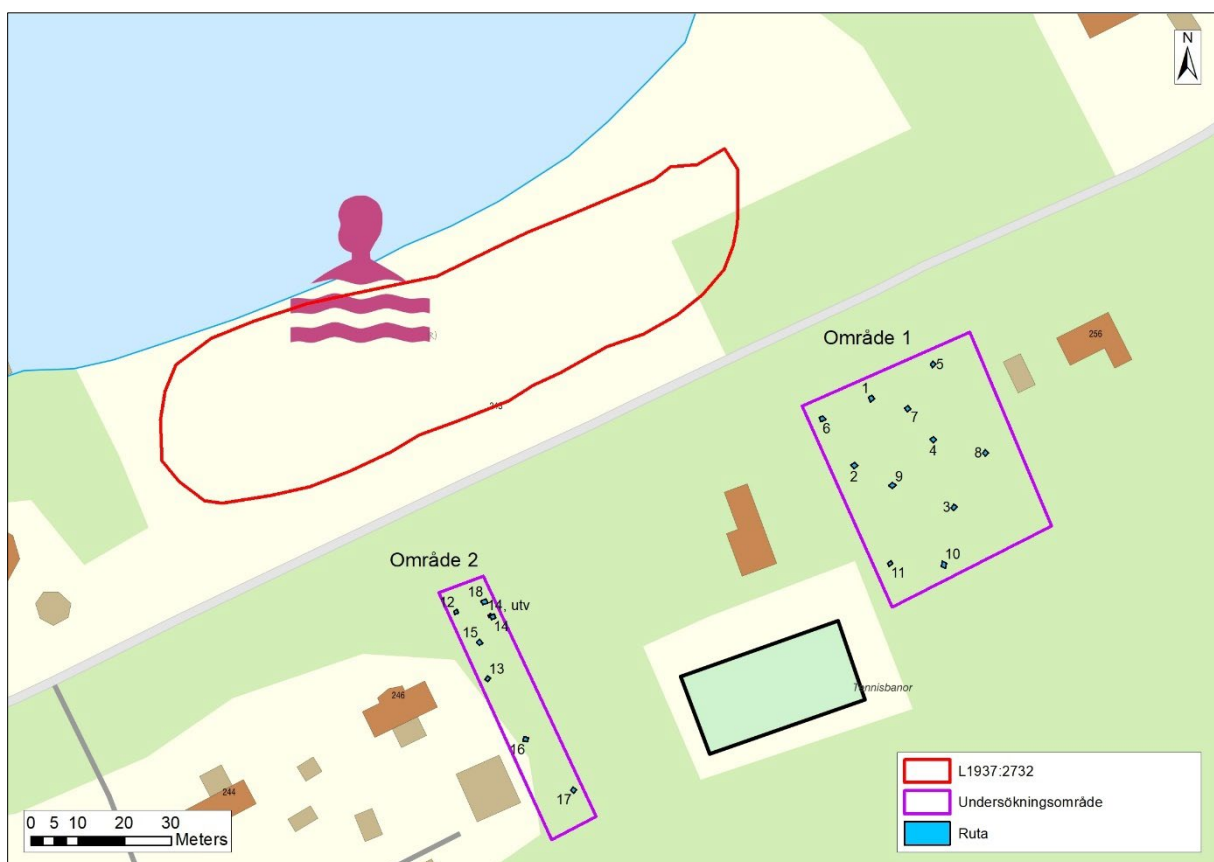

Fig. 2. Översikt över undersökningsområde 1 och 2 med boplatzen L1937:2732 i NV.

Metod och genomförande

Vid undersökning grävdes rutor á 1 x 1 m för hand med hjälp av spade, vilka sedan rensades med skärlev. Detta för att fastställa eventuell kulturpåverkan i form av anläggningar, fynd, kulturlager m.m. inom de aktuella undersökningsområdena.

Skärvsten och fynd som påträffades fördes till ruta. Skärvsten återdeponerades i den ruta de hittades i. Samtliga rutor dokumenterades genom beskrivning, fotodokumentation samt

inmätning med RTK-GPS i projektion SWEREF 99 TM. Efter dokumentation återfylldes groparna.

Det digitala och analoga dokumentationsmaterialet förvaras vid Västerbottens museum i offentliga arkiv som allmänna handlingar.

Resultat

Totalt grävdes 18 meterrutor inom de båda undersökningsområdena, 11 st i område 1 och 7 st i område 2 (fig 3 och 4). Skärvsten påträffades i ruta 6, 14, 15 och 18. Skärvstenarna återdeponerades i rutan de hittades. I rutan 14 hittades ett bränt ben (F1, bilaga 2) (fig. 3-4). Resterade meterrutor var tomma. I västra delen av område 2 var marken ställvis omrörd och material påfört. Enligt fastighetsägaren till huset just väster om området har de grävt ner slingor för jordvärme i området.

För rutbeskrivningar, se bilaga 1.

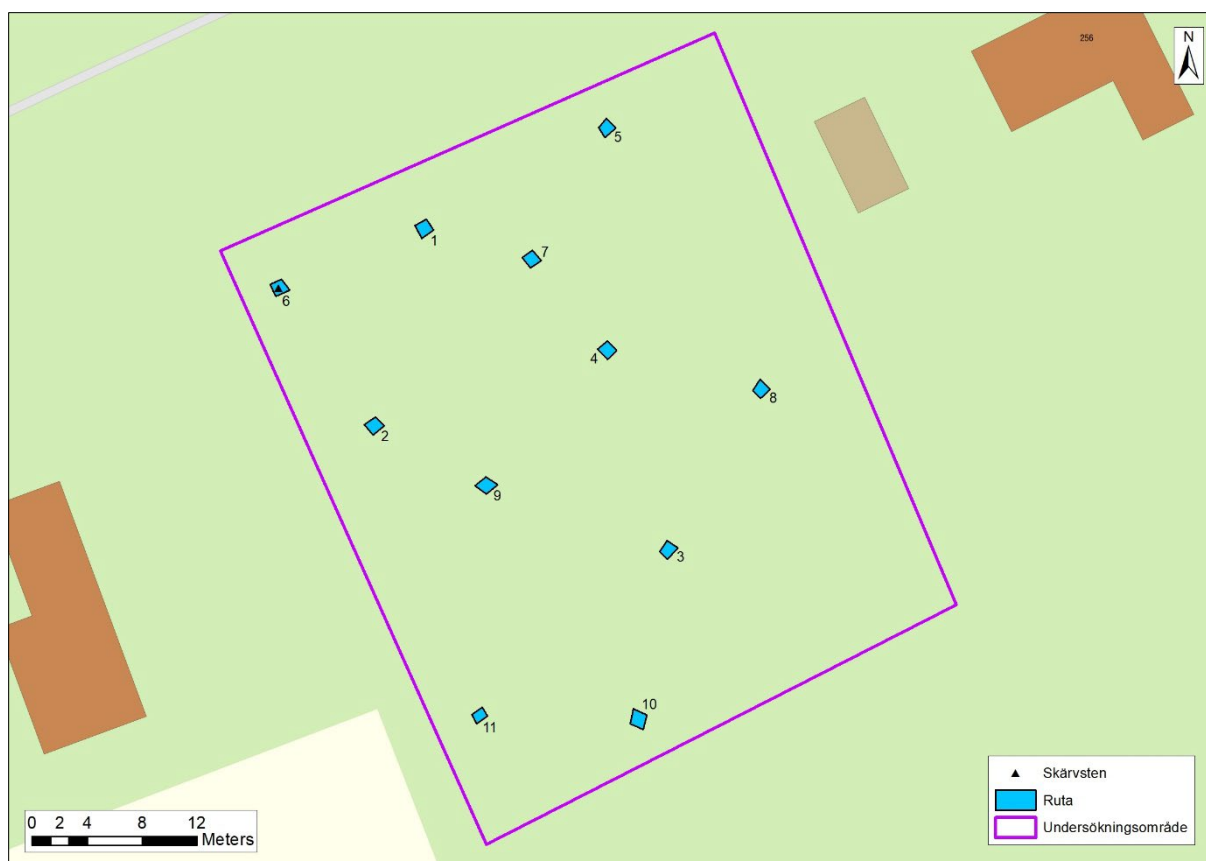

Fig. 3. Undersökningsområde 1.

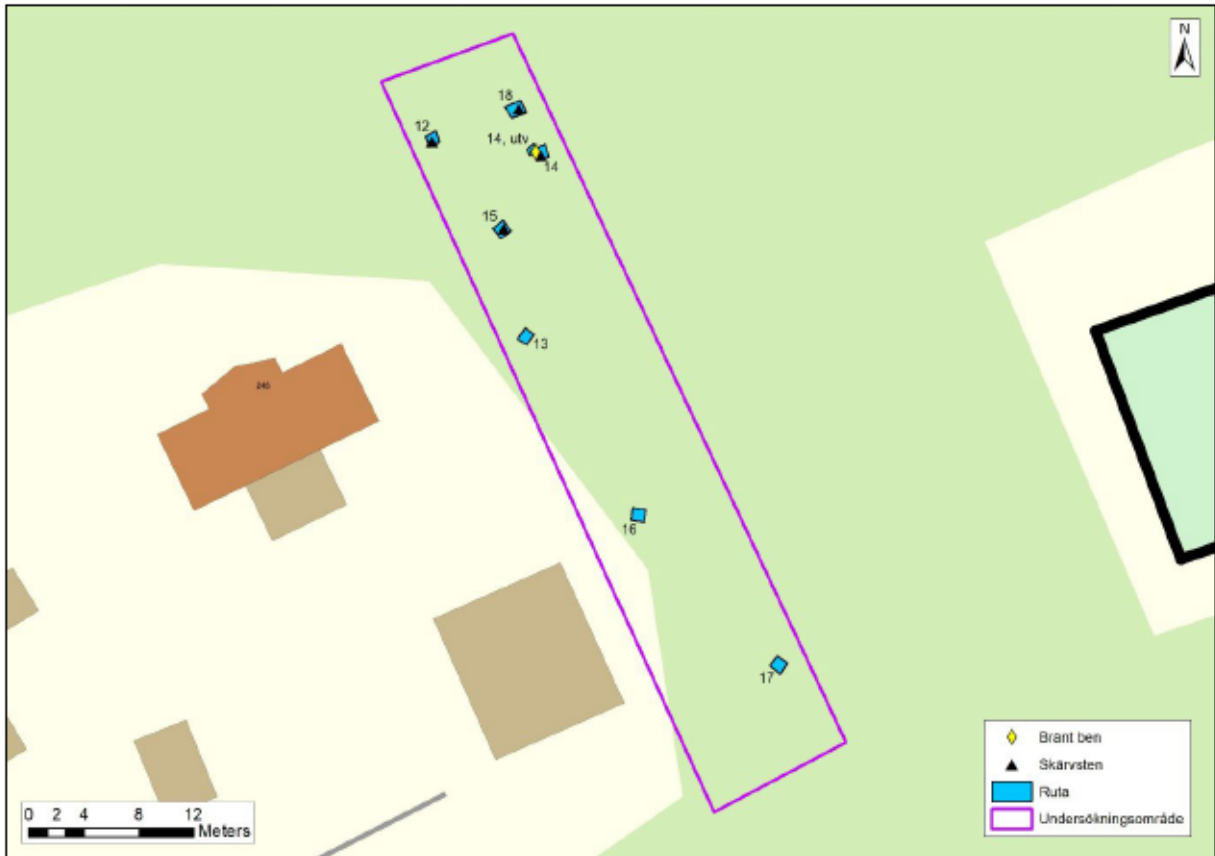

Fig. 4. Undersökningsområde 2

Fig. 5. Undersökningsområde 1. Foto: Västerbottens museum

Fig. 6. Undersökningsområde 2. Foto: Västerbottens museum

Fig. 7. Ruta 14 efter rensning. Foto: Västerbottens museum

Fig. 8. Ruta efter igenläggning. Foto: Västerbottens museum.

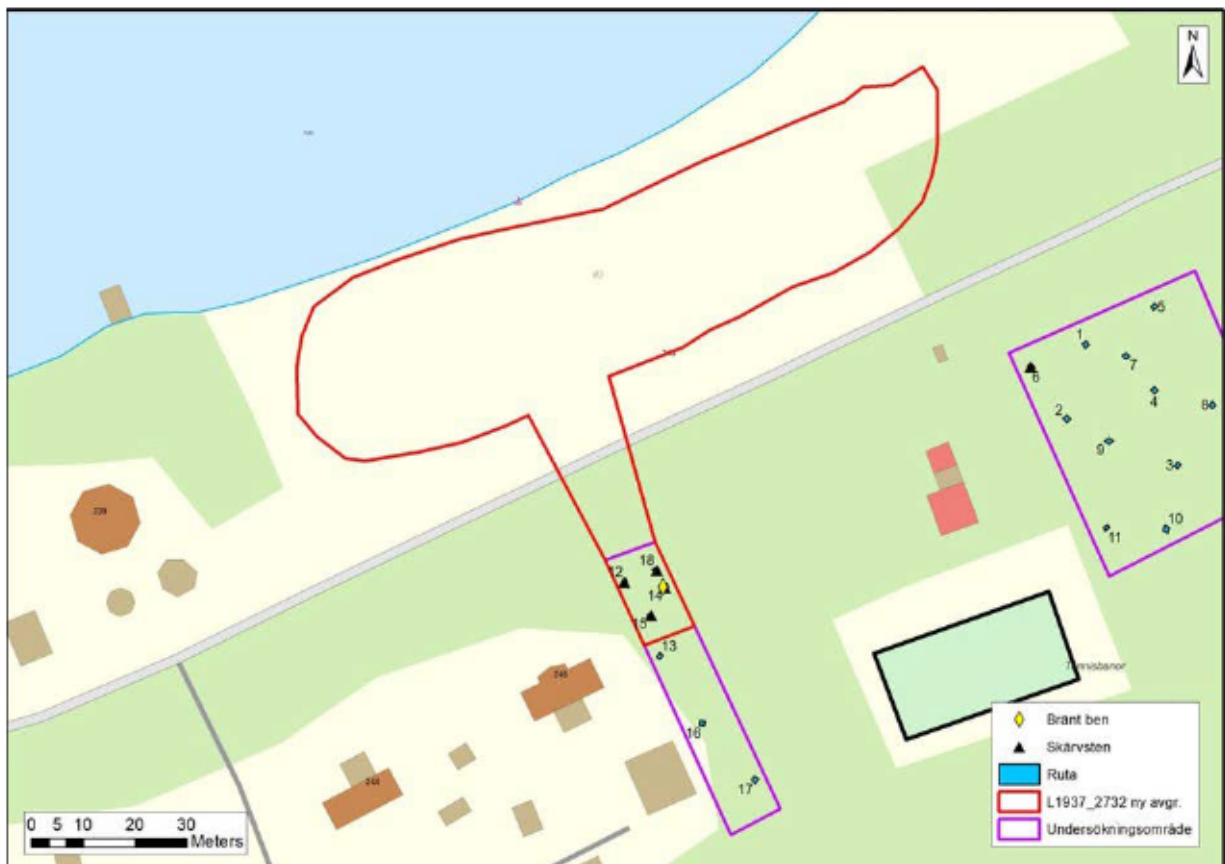

Fig. 9. Ny avgränsning av boplats L1937:2732.

Slutsats

Boplatsen fortsätter tillsynes inte söder om ruta 15 i det västliga området, och kan inte sägas fortsätta i det östra undersökningsområdet då endast enstaka skärvstenar hittades. Därmed är målet med den avgränsande förundersökningen uppfyllt genom att boplatsen är avgränsad utifrån förekomst av skärvsten och brända ben inom de tilldelade undersökningsområdena (fig. 9).

Den registrerade boplatsen tillsammans med det material som framkom vid förundersökningen och det fina boplatsläget på platsen, i en skyddad vik, talar för att mer boplatsmaterial finns kvar att finna i närområdet. De skärvstenar och ben som kom fram vid undersökningen bör exempelvis komma från någon form av anläggning som ännu inte har hittats.

Antikvarisk bedömning

Västerbottens museum anser att fortsatta arkeologiska undersökningar bör genomföras i området runt boplatsen om ytterligare exploatering planeras, då det är möjligt att boplatsen sträcker sig utanför de nu aktuella undersökningsområdena.

Utvärdering

Den arkeologiska förundersökningen utfördes i huvudsak enligt upprättad undersökningsplan.

Referenser

Klotz, Eva 2004. *Rapportsammanställning över tillvarataget material från fornminnesinventeringen 1990 i Umeå stad, Västerbotten*. RAÄ. RAÄ Dnr 321-4782-2004

Fornsök, Inventeringsbok 1, L1937:2732 (2022-08-17)

<https://app.raa.se/id/secure/fornreg/api/lamning/dokument/fil/aWlwYXg6Ly9vYmplY3RiYXNlLmRvY3VtZW50L2RvY3BhcnRpdGlvbiMyMzAwMDc=/0155-0401-01-D.jpg>

Rutbeskrivning

Bilaga 1

Ruta	Beskrivning	Anm.
1	Ca 0,13 m djup. Blekjord ca 0,1 m. Enstaka stenar	
2	Ca 0,07 m djup. Svag blekjord med rostjord under. Stenfritt.	
3	Ca 0,11 m djup. Blek- och rostjord. Enstaka stenar, 0,05 m stor.	
4	0,1 i m djup. En sten, ca 0,15 m stor.	
5	0,1- 0,15 m djup. Stenfritt	
6	Ca 0,2 m djup. Torv ca 0,05 0,1 m tjock. Blekjord ca 0,06-0,1 mk tjock.	1 skärvsten
7	Ca 0,15 m djup. I V delen en sten, 0,4 m stor. Inga tecken på eldpåverkan.	
8	Ca 0,2 m djup. Lite kol från stubb-/rotbrand. Stenfritt	
9	Ca 0,35 m djup. Torv ca 0,1. 0,2 m tjock. Blekjord ca 0,89- 0,2 m tjock.	
10	Cxa 0,2 m djup. Torv ca 0,5 m tjock, blekjord ca 0,1- 0,15 m tjock.	
11	Ca 0,2 m djup. Torv ca 0,05 m tjock. Bleke ca 0,05- 0,1 m tjock. En ca 0,5 x 0,5 m stor yta spadades till ca 0,4 m djup från markytan. I botten skenhälla.	
12	Ca 0,25 m djup. Torv ca 0,05-0,1 m tjock. Blekjord ca 0,1-0,15 m tjock.	8 skärvstenar, upp till ca 0,03 m stora.
13	0,1-0,5 m djup. Svag blekjord. Omrört? En sten, ca 0,25 m stor.	

14	Ca 0,4-0,5 m djup. Torv 0,05-0,1 m tjock. Bleke ca 0,1-0,15 m tjock. Något grusigare än övrigt. Endel naturliga stenar. Utvidgades för att se om mer ben framkom, se Ruta 14, utv. nedan.	1 bränt ben
14, utv	Ca 0,3 m djup. Torv ca 0,05-0,1 m tjock. I Sv och NV Rostjord/ påfört, ca 0,1 m, tjock över bleken, därunder gammalmarkyta/rot. Blekjord ca 0,1 m tjock.	
15	Ca 0,35 m djup. Torv ca 0,05-0,1 m tjock. Blekjord ca 0,1-0,1 m tjock. I botten ställvis skenhälla.	6 st skärvstenar, 0,02-0,1 m stora
16	Ca 0,2 m djup. Torv ca 0,03 m tjock. Blöekjord ca 0,1 m tjock. Mot SSV överlagrat av påfört material (gul sand). Enligt uppg för ägaren till grannhuset är jordvärme nedgrävd i området, kan komma därifrån. Rutan grävd i gammal väg/stig. I OSO en sten, ca 0,4 m stor.	
17	Ca 0,25 m djup. Torv ca 0,05 - 0,1 m tjock. Blekjord ca 0,1 m djup.	
18	Ca 0,3 m djup. Torv ca 0,05-0,1 m tjock. Blekjord ca 0,1 m tjock. I botten skenhälla.	2 skärvstenar, ca 0,02 och 0,1 m stora.

Fnr	Typ	Material	Magasineras	Mått (l x br mm)	Vikt (g)	Antal	Ruta	Lnr	År
F1	Bränt ben	Ben	Ja	6 x 3	<0,1	1	16	1937:2732	2022

VBM DB	Bildnummer	Beskrivning	Riktning (från)	Datum
911_01	7164	Provgrop 1	NV	07-jun
911_02	7165	Områdesbild omr 1		07-jun
911_03	7166	Områdesbild omr 1		07-jun
911_04	7167	Områdesbild omr 1		07-jun
911_05	7170	Provgrop 2	NV	07-jun
911_06	7172	Provgrop 3	NV	07-jun
911_07	7179	Provgrop 4	NV	07-jun
911_08	7181	Provgrop 5	NV	07-jun
911_09	7182	Provgrop 1 efter	NV	07-jun
911_10	7183	Provgrop 2 efter	NV	07-jun
911_11	7184	Provgrop 3 efter	NV	07-jun
911_12	7185	Provgrop 4 efter	NV	07-jun
911_13	7186	Provgrop 5 efter	NV	07-jun
911_14	7187	Stranden		07-jun
911_15	7188	Stranden		07-jun
911_16	7189	Stranden		07-jun
911_17	7190	Stranden		07-jun
911_18	7191	Stranden		07-jun
911_19	7192	Stranden		07-jun
911_20	7194	Arbetsbild, Daniel		09-jun
911_21	7196	Provgrop 6	NNV	09-jun
911_22	7198	Provgrop 7	NV	09-jun
911_23	7199	Provgrop 9	NV	09-jun
911_24	7201	Provgrop 8	NV	09-jun
911_25	7203	Provgrop 11	NV	09-jun
911_26	7204	Provgrop 10	NV	09-jun
911_27	7205	Provgrop 12	SV	09-jun
911_28	7207	Provgrop 13	SO	09-jun
911_29	7209	Provgrop 14	NNO	10-jun
911_30	7211	Provgrop 14, utvidgning, gammal markyta	NNO	10-jun
911_31	7212	Provgrop 18	SSO	10-jun
911_32	7213	Provgrop 15	SSO	10-jun
911_33	7214	Provgrop 16	OSO	10-jun
911_34	7215	Provgrop 17	SO	10-jun
911_35	7216	Områdesbild, Omr 2	NV	10-jun
911_36	7217	Områdesbild, Omr 2	NV	10-jun
911_37	7218	Områdesbild, Omr 2	NV	10-jun

VBM DB 911_01

VBM DB 911_02

VBM DB 911_03

VBM DB 911_04

VBM DB 911_05

VBM DB 911_06

VBM DB 911_07

VBM DB 911_08

VBM DB 911_09

VBM DB 911_10

VBM DB 911_11

VBM DB 911_12

VBM DB 911_13

VBM DB 911_14

VBM DB 911_15

VBM DB 911_16

VBM DB 911_17

VBM DB 911_18

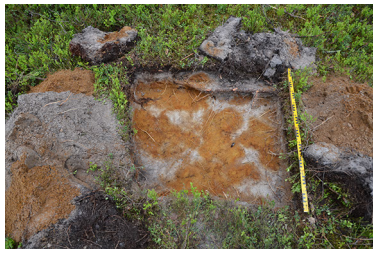

VBM DB 911_19

VBM DB 911_20

VBM DB 911_21

VBM DB 911_22

VBM DB 911_23

VBM DB 911_24

VBM DB 911_25

VBM DB 911_26

VBM DB 911_27

VBM DB 911_28

VBM DB 911_29

VBM DB 911_30

VBM DB 911_31

VBM DB 911_32

VBM DB 911_33

VBM DB 911_34

VBM DB 911_35

VBM DB 911_36

VBM DB 911_37

VÄSTERBOTTENS
MUSEUM

Box 3183, 903 04 Umeå
Telefon 090-20 20 300 Mail: info@vbm.se
www.vasterbottensmuseum.se